

jeugd

MONITOR / ZEELAND

JEUGDMONITOR ZEELAND
Jongvolwassenen 2012

Rapport Borsele

Middelburg, oktober 2012

Colofon

© SCOOP 2012

Samenstelling

Kris Louwerse
Han Schellekens

SCOOP

Kousteensedijk 7
Postbus 407
4330 AK Middelburg
Telefoon (0118) 682500
Telefax (0118) 635311
www.scoopzld.nl
scoop@scoopzld.nl

*Deze uitgave is tot stand gekomen in opdracht van de Provincie Zeeland.
De Provincie Zeeland streeft naar een goede sociale en culturele infrastructuur in Zeeland,
in samenwerking met anderen. Als sociaal-cultureel kennis- en ontwikkelingsinstituut ondersteunt
SCOOP de Provincie bij haar taken in het sociaal-cultureel beleid*

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Deel 1: Uitkomsten onderzoek jongvolwassenen – Oosterschelderegio (2004-2008-2012).....	6
Deel 2: Uitkomsten onderzoek jongvolwassenen – Borsele (2012).....	9
Achtergronden	9
Opleiding.....	11
Werk.....	12
Geldzaken.....	13
Wonen en woonomgeving	14
Gezondheid	15
Vrije tijd en (sport)verenigingen	17
Mobiliteit.....	18
Ongewenst gedrag	19
Politiek en maatschappij	20
Bijlage 1: Responsverantwoording.....	21

Inleiding

In dit rapport worden de belangrijkste uitkomsten van het onderzoek onder jongvolwassenen weergegeven. Van elke gemeente in Zeeland is een apart rapport opgesteld.

Provinciaal zien we een aantal trends. Op het gebied van ervaren gezondheid, schulden, gokken en roken doen de huidige jongvolwassenen het beter dan de vorige generaties jongvolwassenen. Criminaliteit en discriminatie zijn gedaald. Vergeleken met de vorige generaties bewegen en lezen de huidige jongvolwassenen minder en zijn ze minder geïnteresseerd in politieke onderwerpen. Daarnaast valt de verandering in tijdsbesteding op. Meer tijd wordt besteed aan social media en internet en minder aan het bellen met vrienden en het ontmoeten van vrienden bij elkaar thuis.

Onderzoek

Het onderzoek onder jongvolwassenen is voor de derde keer uitgevoerd. Via het GBA zijn alle jongvolwassenen geboren in 1989, 1990 of 1991 (21 tot en met 23 jaar) aangeschreven met het verzoek deel te nemen aan het onderzoek. In 2004 en 2008 zijn vergelijkbare onderzoeken uitgevoerd door de Jeugdmonitor Zeeland, maar dan uitsluitend in het cohort dat 21 jaar werd in het jaar van onderzoek.

In 2008 leverde het onderzoek onder 21-jarigen een probleem op. Het bleek niet mogelijk de uitkomsten uit te splitsen op het niveau van gemeenten, door te lage aantallen. Daarom is er dit jaar voor gekozen het cohort uit te breiden met 22- en 23-jarigen. Dat leverde wel voldoende respons op om op gemeenteniveau uitspraken te kunnen doen.

Voor de vergelijking in de tijd kunnen we uitsluitend naar de 21-jarigen kijken, omdat in 2004 en 2008 de 22- en 23-jarigen geen onderdeel uitmaakten van het onderzoek. Door een te lage respons van de 21-jarigen kunnen we deze vergelijking niet maken op gemeenteniveau, maar wel op regionaal en provinciaal niveau. De term "regionaal" is niet helemaal juist, omdat we ook een onderscheid maken tussen steden en platteland. In tabel 1 is te zien hoe de Zeeuwse gemeenten zijn verdeeld over drie regio's, steden en platteland. Voor elk van deze in totaal vijf gebieden is een vergelijking in de tijd beschikbaar. In de gemeentelijke rapportages is de vergelijking in de tijd opgenomen die voor de betreffende gemeente het meest relevant is.

Tabel 1. Verdeling van de Zeeuwse gemeenten over drie regio's, steden en platteland

Gebied	Gemeenten
Oosterschelderegio	Borsele, Goes, Kapelle, Noord-Beveland, Reimerswaal, Schouwen-Duiveland, Tholen
Walcheren	Middelburg, Veere, Vlissingen
Zeeuws-Vlaanderen	Hulst, Sluis, Terneuzen
Steden (Z-4)	Goes, Middelburg, Terneuzen, Vlissingen
Platteland	Borsele, Kapelle, Hulst, Noord-Beveland, Reimerswaal, Schouwen-Duiveland, Sluis, Tholen, Veere

Respons

In totaal hebben 3149 jongvolwassenen de vragenlijst ingevuld, waarvan 173 uit de gemeente Borsele. Op Zeeuws niveau blijft de respons van niet-studerende jongeren wat achter bij die van studerende jongeren. Voor deze analyse hebben we het databestand gewogen naar het niveau van de opleiding die men volgt, de regio waar men woont, de leeftijd en het geslacht, waardoor de verschillen in respons op deze vier kenmerken zijn gecorrigeerd. Meer informatie over de respons kunt u vinden in de bijlage.

Opzet rapport

De belangrijkste uitkomsten van het onderzoek onder jongvolwassenen worden per thema gepresenteerd. Het rapport van Borsele bestaat uit twee delen. In het eerste deel worden de ontwikkelingen in de tijd beschreven *op het niveau van de Oosterschelderegio*. In het tweede deel worden de *gemeentelijke* uitkomsten van het onderzoek in 2012 gepresenteerd. Waar opvallende verschillen bestaan in vergelijking met de andere gemeenten uit de Oosterschelderegio of de rest van Zeeland, wordt dit vermeld.

Gespreksronde

De uitkomsten van het onderzoek worden in het najaar van 2012 besproken met vertegenwoordigers van de gemeente aan de hand van dit rapport. Hierbij is gelegenheid tot het stellen van aanvullende vragen zoals vragen over aanvullende cijfers of analyse, dan wel advies- en informatievragen.

Deel 1: Uitkomsten onderzoek Jongvolwassenen – Oosterschelderegio (2004-2008-2012)

Achtergronden

Aandeel niet-gelovigen neemt toe

In de gemeenten van de Oosterschelderegio wonen ruim acht van de tien jongvolwassenen (21-jarigen) nog bij hun ouders of verzorgers. Eén op de tien woont samen met een partner. Bijna driekwart geeft aan ooit kinderen te willen, maar de meesten pas over 5 jaar of nog later.

Steeds meer jongvolwassenen doen iets in het huishouden. Ook valt op dat meer jongvolwassenen aangeven niet alle taken in het huishouden op zich nemen.

Het aandeel niet-gelovigen is in de loop van de tijd toegenomen.

Opleiding

Ruim de helft van de jongvolwassenen studeert op dit moment

De helft van de 21-jarigen heeft een mbo-opleiding afgerond. Vergeleken met 2008 (1%) hebben iets meer 21-jarigen (4%) al een hbo-diploma. Ruim de helft geeft aan op dit moment te studeren (voltijd of deeltijd). Van degenen die nog studeren volgen zes van de tien een mbo-opleiding, een derde volgt een hbo-opleiding, één op de twintig zit op de universiteit.

Het opleidingsniveau van de moeders van de jongvolwassenen uit de Oosterschelderegio lijkt te stijgen. Vergeleken met 2008 hebben minder moeders een mulo/mavo diploma, meer moeders hebben een mbo diploma.

Werk

Minder jongvolwassenen hebben op dit moment een baan of bijbaan naast hun studie; minder jongvolwassenen zien carrièremogelijkheden voor zichzelf in Zeeland

Ruim acht van de tien jongvolwassenen hebben op dit moment een betaalde baan of bijbaan. Dit is minder vergeleken met 2008: toen had ruim negen op de tien een betaalde baan of bijbaan. Voornamelijk minder jongvolwassenen hebben een baan of bijbaan naast hun studie.

Bijna de helft van de jongvolwassenen die werken heeft een fulltime baan (>32 uur). De meeste jongvolwassenen werken in de (detail)handel (20%), gezondheids- en welzijnszorg (15%) en horeca (14%). Opvallend is dat in 2012 (36%) iets meer jongvolwassenen dan in 2004 (30%) aangeven dat ze in Zeeland geen carrièremogelijkheden zien voor zichzelf.

Geldzaken

Minder jongvolwassenen hebben schulden

De voornaamste bron van inkomen voor jongvolwassenen is loon, al dan niet in combinatie met een bijdrage van de ouders en/of een studiebeurs. Het netto inkomen ligt voor twee derde van de jongeren onder de € 1000.

Positief is dat nu minder 21-jarigen aangeven dat ze een schuld hebben dan in 2004: 5% t.o.v. 16%. Ook de schulden die de jongvolwassenen hebben zijn minder hoog. In 2004 had 6% een schuld van meer dan €2000; in 2012 maar 1%. Minder jongvolwassenen hebben wel eens hulp gezocht om problemen vanwege schulden op te lossen.

Wonen en woonomgeving

Meer jongvolwassenen vinden dat er voldoende voorzieningen zijn in de buurt

Ruim één op de zeven jongvolwassenen woont zelfstandig. Van deze jongvolwassenen woont de helft in een huurwoning, vier van de tien in een koopwoning en één tiende woont op kamers. Bijna één op de acht jongvolwassenen staat een jaar of langer ingeschreven voor een huurwoning. Dit aandeel is gestegen. In totaal zoeken drie van de tien jongvolwassenen een woning om te huren of te kopen.

Bijna driekwart van de jongvolwassenen uit de Oosterschelderegio vindt dat er voldoende voorzieningen zijn in de buurt. Dit zijn er meer vergeleken met 2004 (63%) en 2008 (70%).

Gezondheid

Meer jongvolwassenen vinden dat ze een uitstekende gezondheid hebben

Ruim negen van de tien jongvolwassenen vinden de eigen gezondheid goed of zelfs uitstekend. Meer zijn hun gezondheid zelfs uitstekend gaan vinden.

Het aandeel jongvolwassenen met overgewicht is niet veranderd. Een kwart heeft overgewicht of obesitas. Eén op de zeven haalt de norm gezond bewegen (dagelijks een uur sporten/intensief bewegen).

Meer jongvolwassenen vinden dat ze voldoende vriend(inn)en hebben. Ze hebben hun vriend(inn)en vaker op school (basisschool / middelbare school / vervolgopleiding) leren kennen.

Ook hebben meer jongvolwassenen altijd iemand naar wie ze toe kunnen gaan om te praten, als ze een probleem hebben of ergens mee zitten. Jongvolwassenen gaan dan meestal naar een vriend of vriendin (52%), al is dit wel gedaald sinds 2008 (62%). Meer jongvolwassenen (26%) gaan vergeleken met 2008 (18%) naar hun (pleeg- of stief)moeder.

Verslaving (gokken, roken, drugs, alcohol)

Minder jongvolwassenen gokken

Meer jongvolwassenen (84%) hebben de afgelopen 4 weken niet gegokt om geld, in 2004 had 77% niet gegokt. Er zijn geen veranderingen in de tijd wanneer we kijken naar roken en alcohol. Ruim een derde van de jongvolwassenen rookt. Bijna negen van de tien jongvolwassenen drinken wel eens alcohol. Van de alcohol drinkende jongvolwassenen hebben ruim zes van de tien de afgelopen 4 weken minstens 1 keer vijf glazen of meer gedronken bij één gelegenheid. Bijna één op de tien jongvolwassenen heeft de afgelopen 4 weken drugs gebruikt.

Vrije tijd en (sport)verenigingen

Gebruik van social media neemt toe; bellen met vrienden neemt af

Twee van de vijf jongvolwassenen zijn lid van een sportvereniging en één van de vijf is lid van een andere vereniging (geen sport).

Een derde van de jongvolwassenen is de afgelopen vier weken naar een discotheek geweest. Dat is minder dan in 2004. Ook zijn minder jongvolwassenen naar een feest op een sportclub geweest. Meer dan de helft bezocht de afgelopen vier weken een café, een restaurant of een feest bij vrienden/vriendinnen.

Qua tijdsbesteding zien we dat steeds meer 21-jarigen iets doen met social media (nu ruim acht van de tien). Ook surfen steeds meer jongvolwassenen -niet voor werk/opleiding- op internet (op dit moment ruim negen van de tien). Minder tijd wordt besteed aan het bellen met vrienden/vriendinnen en lezen. Een derde belt niet met vrienden, vier van tien lezen niet.

Mobiliteit

Minder jongvolwassenen hebben een auto tot hun beschikking

Driekwart van de jongvolwassenen heeft een auto tot zijn beschikking. Ruim acht van de tien maken wel eens gebruik van een auto. Zowel het tot hun beschikking hebben van als het gebruik van een auto is minder dan 2008. In 2012 wordt er vooral minder van de auto gebruik gemaakt voor woon-werkverkeer en om naar school/opleiding te gaan.

Bijna zes van de tien jongvolwassenen maken wel eens gebruik van het openbaar vervoer. Jongvolwassenen zijn iets minder gebruik gaan maken van het openbaar vervoer in hun vrije tijd, op dit moment gebruikt ongeveer een kwart van de jongvolwassenen hiervoor het openbaar vervoer.

Ongewenst gedrag

Minder jongvolwassenen zijn in aanraking geweest met de politie.

Eén op de twintig jongvolwassenen heeft in het afgelopen jaar met de politie te maken gehad voor het plegen van een strafbaar feit. Het aandeel jongvolwassenen dat in aanraking is geweest met de politie is in de loop van de tijd afgenomen.

Ongeveer één op de tien is het afgelopen jaar slachtoffer geweest van criminaliteit. Het aandeel jongvolwassenen dat slachtoffer is geweest van discriminatie is gedaald. Eén op de twintig jongvolwassenen is de afgelopen twee jaar gediscrimineerd.

Politiek en maatschappij

Vergrijzing wordt groot probleem; interesse in politieke onderwerpen neemt af

Aan de jongvolwassenen is gevraagd wat zij denken dat over tien jaar in Zeeland het grootste probleem zal zijn. Dit is sterk veranderd over de tijd. Vergrijzing staat nu met stip op nummer 1 (33%), dat percentage is toegenomen in de loop van de tijd. Steeds minder jongvolwassenen denken dat criminaliteit en oorlog/terrorisme de grootste problemen zullen zijn. Net als in 2004 denkt nu ruim één op de tien jongvolwassenen dat werkloosheid het grootste probleem zal worden, in 2008 dacht één op de twintig dit. Tot slot valt op dat 16% van de jongvolwassenen denkt dat er over tien jaar geen grote problemen zullen zijn in Zeeland, in 2004 dacht 11% dit.

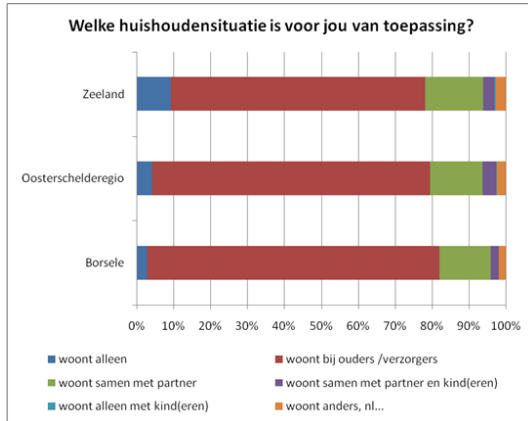
Steeds meer jongvolwassenen zijn niet geïnteresseerd in politieke onderwerpen. Een derde van de jongvolwassenen is niet geïnteresseerd in politieke onderwerpen, in 2004 was dit een kwart.

Deel 2: Uitkomsten onderzoek Jongvolwassenen – Borsele (2012)

Achtergronden

- **Jongvolwassenen in Borsele wonen vaker bij ouders thuis**

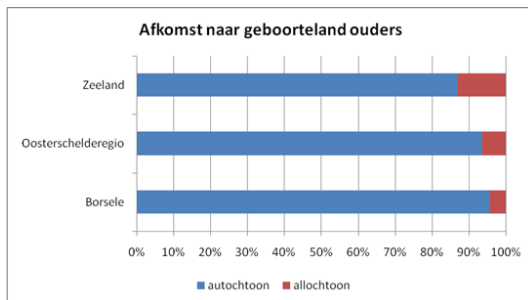

Acht van de tien jongvolwassenen in Borsele wonen bij de ouders/verzorgers thuis. 14% woont samen met partner, 2% woont samen met partner en kind en 3% woont alleen. In vergelijking met Zeeland woont een kleiner deel van de jongeren alleen (3%-9%) en een groter deel bij de ouder/verzorgers thuis (79%-69%).

- **Jongvolwassenen in Borsele doen minder vaak alle huishoudelijke taken**

Een op de tien jongeren geeft aan alle taken in het huishouden op zich te nemen, dit is significant minder dan in de rest van Zeeland (17%). Maar Borselse jongeren verschillen in dit opzicht niet van jongeren in de rest van de Oosterschelderegio. Het gaat om de volgende taken: administratie, afwassen, boodschappen doen, de was doen, koken, schoonmaken, stofzuigen en strijken.

- **Borselse jongeren zijn vaker autochtoon**

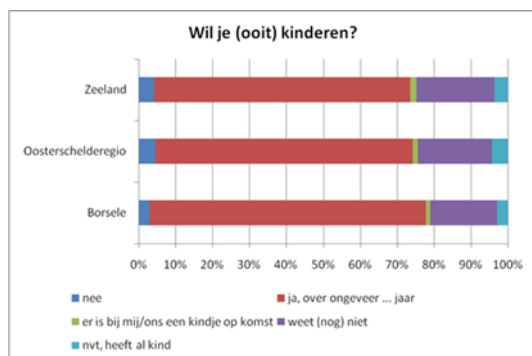
Borselse jongeren zijn vaker autochtoon dan leeftijdgenoten in overig Zeeland. Ook zijn meer Borselse jongeren zelf in Nederland geboren dan jongeren in overig Zeeland.

- **Borselse jongeren zijn vaker reformatorisch of rooms-katholiek**

Iets meer dan vier op de tien Borselse jongeren hebben *geen* geloofsovertuiging. In vergelijking met Zeeland hebben minder jongvolwassenen in Borsele een protestantse geloofsovertuiging. Jongeren in Borsele hebben vaker de geloofsovertuiging reformatorisch of rooms-katholiek dan jongeren in de rest van Zeeland. Ook geven meer jongeren aan dat de betekenis van het geloof in hun leven heel groot is, maar minder jongeren zeggen dat het geloof alles voor hen betekent.

Vergeleken met de Oosterschelderegio hebben significant meer jongeren in Borsele een rooms-katholieke geloofsovertuiging en significant minder jongeren geven aan protestants te zijn.

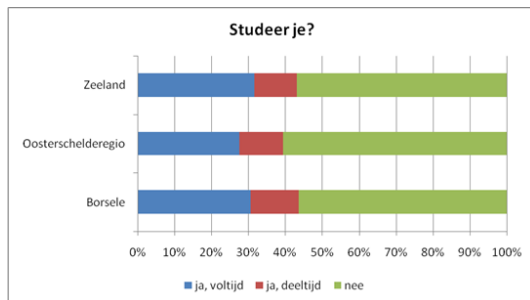
- **Driekwart van de Borselse jongvolwassenen wil ooit een kindje**

Driekwart van de Borselse jongvolwassenen wil ooit een kindje, waarvan meer dan de helft dit binnen vijf jaar wil. Jongeren in Borsele verschillen in dit opzicht niet van jongeren in de rest van Zeeland of de Oosterschelderegio.

Opleiding

- **Studerende jongvolwassenen in Borsele volgen vaker een hbo-opleiding**

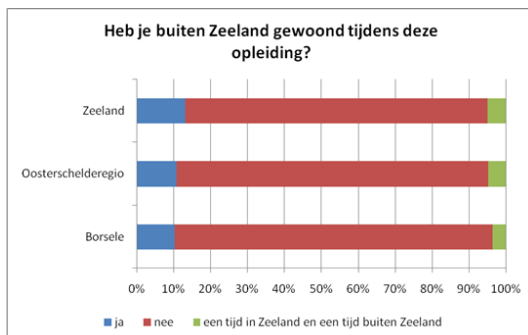
Bijna de helft van de Borselse jongeren studeert. De helft daarvan volgt een hbo-opleiding, in Zeeland doen vier op de tien jongeren dat. In vergelijking met studerende jongvolwassenen in de Oosterschelderegio volgen Borselse jongeren minder vaak een mbo-opleiding.

Bijna een derde van de Borselse jongvolwassenen studeert voltijd, ruim een tiende doet een deeltijdopleiding.

- **De hoogst afgemaakte opleiding is bij Borselse jongeren vaker een mbo-opleiding**

Gevraagd naar hun hoogst afgemaakte opleiding, geven Borselse jongeren vaker dan Zeeuwse jongeren aan dat dat een mbo-opleiding was en minder vaak dat dat een vmbo/mavo-opleiding was.

- **Tijdens hun hoogst afgeronde opleiding woonden Borselse jongeren in Zeeland**

Tijdens hun hoogst afgeronde opleiding woonden meer dan acht op de tien Borselse jongeren in Zeeland. In dit opzicht verschillen zij niet van hun Zeeuwse leeftijdgenoten.

- **60% van de Borselse jongeren kiest voor een opleiding in Zeeland, als die er zou zijn**

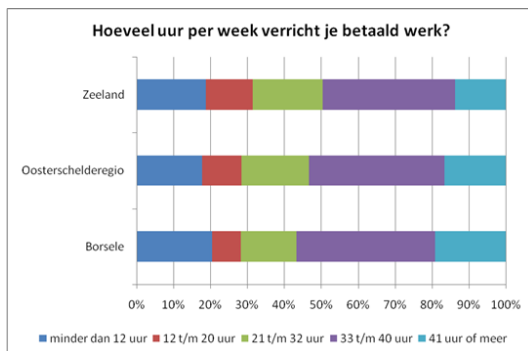
Van de studerende Borselse jongeren die hun opleiding buiten Zeeland volgen, hadden zes op de tien de opleiding in Zeeland willen volgen als dat had gekund.

- **Meer Borselse moeders hebben mbo-diploma**

Borselse jongeren hebben vaker dan jongeren in de rest van Zeeland en in de rest van de Oosterschelderegio een moeder die mbo als hoogst afgeronde opleiding heeft. Er is geen verschil in het aandeel moeders dat een hbo- of universitaire opleiding heeft afgemaakt. Vergeleken met de regio hebben meer vaders van de respondenten een universitaire opleiding (7%-4%).

Werk

- **Negen op de tien Borselse jongeren hebben een (bij)baan**

Bijna negen op de tien jongeren in Borsele hebben een betaalde baan of bijbaan. Daarnaast is 3% werkloos, 1% is huisvrouw/man en 1% is langdurig ziek of arbeidsongeschikt. De overige jongeren hebben geen werk naast hun studie. Dit is vergelijkbaar met Zeeland.

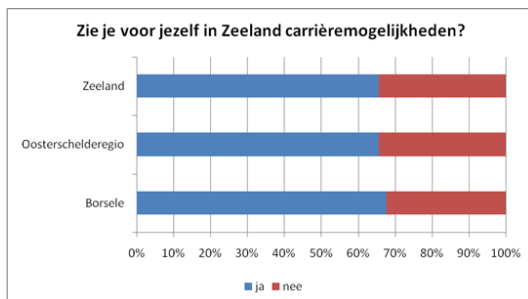
- **20% van de werkende Borselse jongeren werkt minder dan 12 uur per week**

Van de werkende jongeren heeft een op de vijf een baantje van minder dan 12 uur per week. Een zelfde aandeel werkt 41 uur of meer. Een klein deel (4%) is zelfstandig ondernemer. Dit wijkt niet af van het Zeeuws beeld.

- **Werkende Borselse jongvolwassenen werken vaker buiten hun gemeente maar binnen Zeeland.**

Werkende Borselse jongeren zijn, vergeleken met jongeren in Zeeland en in de regio vaker werkzaam buiten hun woongemeente, maar wel binnen Zeeland

- **Twee derde van de Borselse jongvolwassenen ziet carrièremogelijkheden in Zeeland**

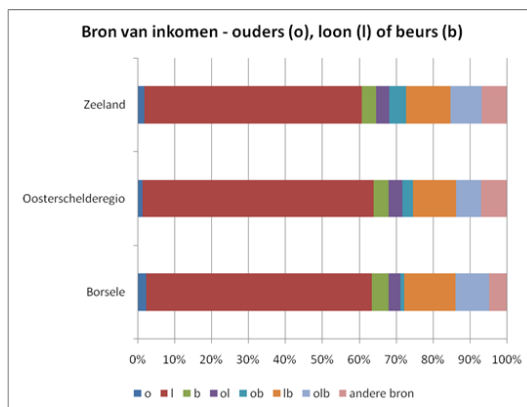

Net als andere Zeeuwse jongeren ziet ruim twee derde van de Borselse jongvolwassenen carrièremogelijkheden voor zichzelf in Zeeland.

Ongeveer 70 procent van de werkende Borselse jongvolwassenen is tevreden met de huidige functie. Zij verschillen hierin niet van hun leeftijdgenoten elders in Zeeland of de regio.

Geldzaken

- **Borsele jongvolwassenen krijgen wat minder vaak een ouderlijke bijdrage samen met een beurs**

Loon wordt het meest genoemd als bron van inkomen. Dit geldt voor jongeren in Borsele, de Oosterschelderegio en Zeeland.

De bron van inkomen is bij Borsele jongvolwassenen minder vaak een bijdrage van de ouders in combinatie met een beurs. In Zeeland komt deze combinatie vaker voor.

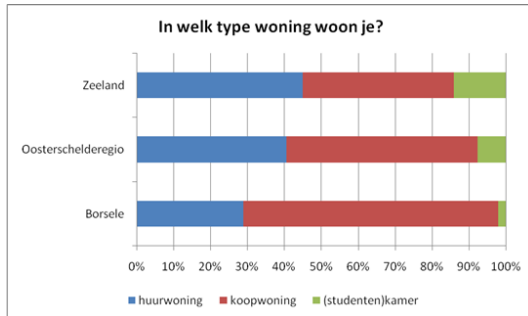
In vergelijking met Zeeland zit een groter aandeel van de Borsele jongeren in de inkomenscategorie 1501 euro of meer per maand (22% versus 15%).

- **Borsele jongvolwassenen geven vaker geen geld uit aan een aantal zaken**

Acht op de tien jongeren in Borsele geven *geen* geld uit aan huur/hypotheek, in Zeeland geven zeven op de tien jongeren hier *geen* geld aan uit. Het percentage jongvolwassenen dat *geen* geld uitgeeft aan energie, boodschappen, inboedel-opstalverzekering, internet/tv abonnement is in Borsele groter dan in overig Zeeland.

Wonen en woonomgeving

- **7 op de 10 uitwonende Borselse jongvolwassenen woont in een koopwoning**

Van de jongeren die op zichzelf wonen, wonen zeven op de tien in een koopwoning, dat is meer dan in Zeeland (69%-41%). Drie op de tien wonen in een huurwoning en 2% woont in een (studenten)kamer.

Meer jongeren in Borsele dan in Zeeland zijn op het moment van het onderzoek op zoek naar een koopwoning (15%-10%).

Tussen Borsele en Zeeland is er geen significant verschil in het aandeel ingeschreven jongvolwassenen voor een

huurwoning (ongeveer een kwart).

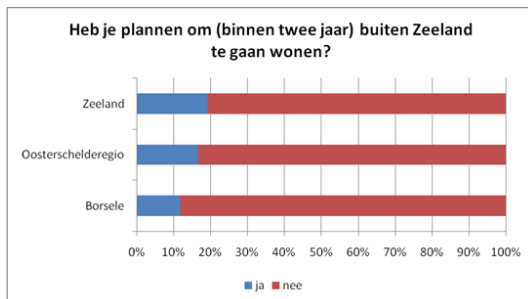
Vergeleken met de regio hadden meer Borselse jongeren in de afgelopen twee jaar meer informatie willen hebben over samenwonen (14%-9%).

- **Borselse jongeren wonen het liefst in een dorp**

Bijna acht op de tien jongeren zeggen dat de aanwezigheid van vrienden een buurt leuk maken om in te wonen. In Zeeland en de regio wordt dit minder belangrijk gevonden.

Bijna zes op de tien Borselse jongvolwassenen zeggen dat zij het liefst in een dorp wonen. In overig Zeeland zegt slechts 34 procent dit. Het wonen in het centrum van een stad of een buitenwijk van een stad is onder Borselse jongeren minder populair dan onder Zeeuwse jongeren.

- **Minder Borselse jongeren hebben plannen om buiten Zeeland te gaan wonen**

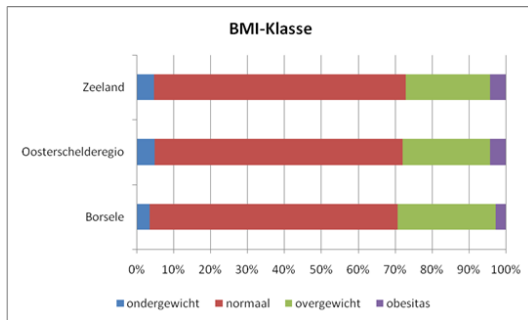
In Borsele heeft ruim één op de tien plannen om (binnen twee jaar) buiten Zeeland te gaan wonen. In Zeeland hebben twee op de tien jongeren deze plannen.

De meerderheid van de jongvolwassenen die geen plannen heeft (om binnen twee jaar) buiten Zeeland te gaan wonen, blijft in Zeeland omdat ze hier vrienden en familie hebben en ook vanwege het werk dat ze hier hebben. De helft geeft als reden dat ze hier een partner hebben.

Studeren, het hebben van een partner buiten Zeeland en het vinden van werk buiten de provincie zijn de voornaamste redenen om uit Zeeland te vertrekken. Bedenk hierbij dat het om totaal 18 respondenten gaat.

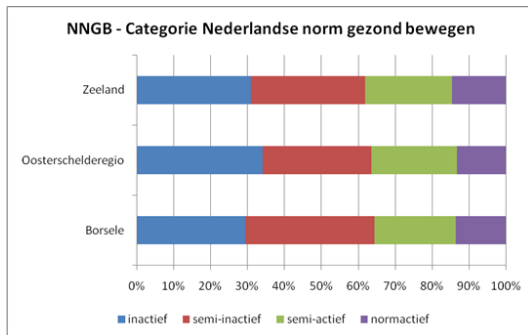
Gezondheid

- **30% van de Borselse jongvolwassenen heeft overgewicht of obesitas**

Ruim een kwart van de jongeren in Borselse heeft overgewicht en een klein percentage (3%) obesitas (op basis van zelfrapportage van lengte en gewicht). Dit wijkt niet af van Zeeland.

- **13% van de Borselse jongeren voldoet aan de norm voor gezond bewegen**

Borselse jongeren wijken niet af van jongeren in Zeeland als er wordt gekeken naar de Nederlandse Norm Gezond Bewegen.

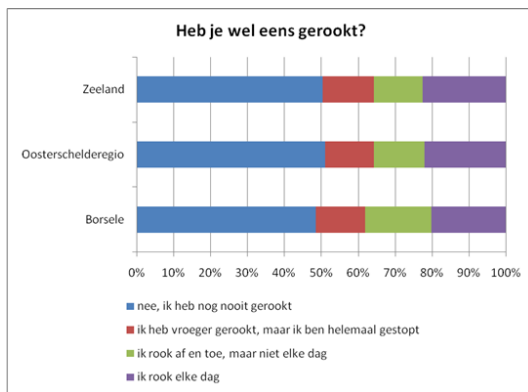
- **90% van Borselse jongvolwassenen is psychisch gezond**

Meer jongeren in Borselse dan in Zeeland zaten de vier weken voorafgaand aan het onderzoek geen één keer in de put (62%-54%). Ook somber of neerslachtig zijn in de vier weken voorafgaand aan het onderzoek kwam bij Borselse jongeren minder vaak voor dan bij jongeren in Zeeland. Bijna vier op de tien Borselse jongeren hadden 'nooit' dit gevoel in de laatste vier weken. In Zeeland was dat bij drie op de tien jongeren het geval. Als gekeken wordt naar de psychische gezondheid in het algemeen dan wijkt Borselse niet af van Zeeland: ongeveer negen van de tien jongvolwassenen is psychisch gezond.

Drie op de tien jongvolwassenen weten dat zij terecht kunnen bij het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) met vragen. Borselse wijkt hierin niet af van overig Zeeland en de rest van de Oosterschelderegio.

Borselse jongeren hebben, vergeleken met leeftijdgenoten in de regio vaker hun vrienden tijdens hun vervolgopleiding en tijdens het uitgaan leren kennen.

- **20% van de Borselse jongvolwassenen rookt elke dag**

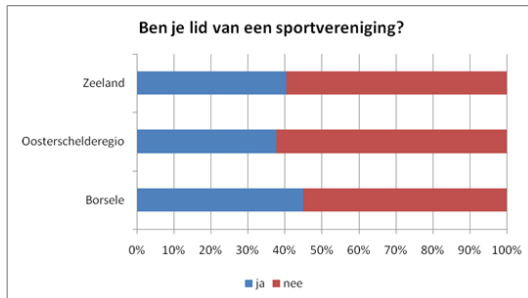
Een op de vijf jongvolwassenen in Borsele rookt elke dag. Meer dan zes op de tien roken niet (meer). Borselse jongeren verschillen in dit opzicht niet van die in de rest van Zeeland of de rest van de Oosterschelderegio.

Een op de twintig jongeren heeft in de vier weken voorafgaand aan het onderzoek drugs gebruikt. Dit aandeel is vergelijkbaar met dat in Zeeland en de regio.

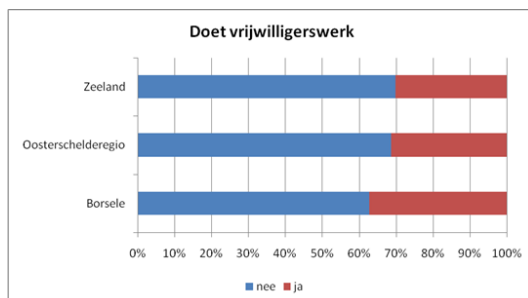
Vrije tijd en (sport)verenigingen

- **Borselse jongeren doen vaker vrijwilligerswerk**

Ruim vier op de tien jongvolwassenen in Borsele zijn lid van een sportvereniging. Dit komt ongeveer overeen met het sportlidmaatschap in overig Zeeland. Maar in de rest van de Oosterschelderegio zijn minder jongeren lid van een sportclub.

20 procent van de Borselse jongeren doet vrijwilligerswerk voor een sportvereniging. Dit is meer dan in overig Zeeland (13%) en de rest van de Oosterschelderegio (13%).

Bijna vier op de tien jongeren doen vrijwilligerswerk (hierbij is gekeken naar vrijwilligerswerk voor sportvereniging, instellingen en organisaties), dit is meer dan Zeeland.

Minder jongeren in Borsele dan in de regio zijn lid van een kerkelijke vereniging.

- **Borselse jongeren gaan wat vaker naar een café, een restaurant of een concert**

Borselse jongeren hebben in de vier weken voorafgaand aan het onderzoek wat vaker dan de jongeren in de rest van Zeeland en de rest van de regio 's avonds een café bezocht. Ook bezochten zij de afgelopen vier weken iets vaker een restaurant dan hun leeftijdgenoten in overig Zeeland. Twee op de tien Borselse jongeren bezochten in de vier weken voorafgaand aan het onderzoek een concert; in Zeeland en in de regio is concertbezoek iets minder populair.

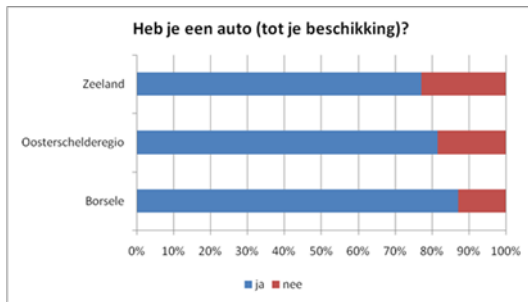
Ongeveer een derde van de Borselse jongeren gaat nooit uit, dit is in de rest van Zeeland en de regio niet anders.

- **Borselse jongeren kijken minder vaak televisie**

16 procent van de jongvolwassenen in Borsele kijkt nooit naar televisie. Dit percentage is hoger dan in de rest van Zeeland (11%) maar verschilt weinig van dat in de rest van de Oosterschelderegio.

Bijna twee op de tien jongeren in Borsele houden zich niet bezig met social media. Bijna de helft van de jongeren besteedt hier vijf uur of meer per week aan.

Mobiliteit

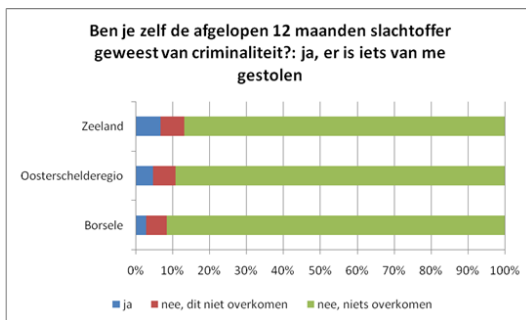

Bijna negen op de tien jongeren in Borsele hebben een auto tot hun beschikking. Dit aandeel ligt hoger dan in Zeeland. Het aandeel Borselse jongeren dat een auto gebruikt voor woon-werkverkeer, om naar school/opleiding te gaan of in de vrije tijd ligt is ook hoger dan in de rest van Zeeland.

Wat het gebruik van openbaar vervoer betreft verschillen Borselse jongeren niet van die in de rest van Zeeland of de rest van de Oosterschelderegio.

Ongewenst gedrag

- **Borselse jongeren zijn iets minder vaak slachtoffer van diefstal**

3% van de Borselse jongvolwassenen is in de 12 maanden voorafgaand aan het onderzoek slachtoffer geweest van criminaliteit, doordat er iets gestolen is van hen. Dit percentage ligt in Zeeland hoger (7%).

Ongeveer een op de tien Borselse jongeren is slachtoffer geweest van een vorm van criminaliteit. Dit aandeel wijkt niet significant af van het aandeel in de rest van Zeeland.

7% van de jongvolwassenen in Borsele is in de afgelopen twee jaar slachtoffer geweest van discriminatie. Borselse jongeren verschillen in dit opzicht niet van die in de rest van Zeeland of de rest van de regio.

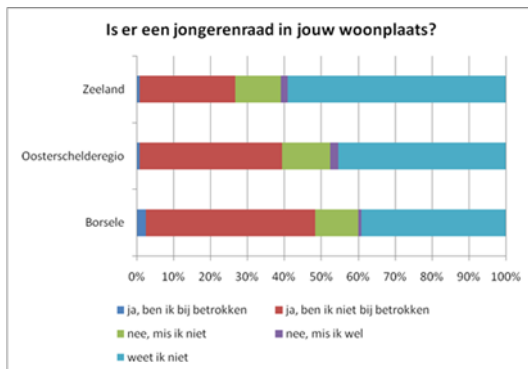
Politiek en maatschappij

Het grootste probleem over tien jaar in Zeeland is volgens de jongeren in Borsele:

- 1) vergrijzing (36%);
- 2) werkloosheid (15%);
- 3) criminaliteit (11%)

11% verwacht geen grote problemen. Oorlog/terrorisme wordt iets vaker genoemd in Borsele dan in Zeeland (2%-0%).

- **Meerderheid van Borsele jongeren is tevreden over info voor jongeren.**

Bijna de helft van de Borsele jongeren weet dat er een jongerenraad in hun woonplaats is. 3% is hier zelf bij betrokken. In Zeeland weten minder jongeren of er een jongerenraad in hun woonplaats is, ook de betrokkenheid hierbij is minder.

Meer dan de helft van de jongeren geven aan voldoende informatie te krijgen over zaken in Borsele die jongeren aangaan. In overig Zeeland zijn meer jongeren hier ontevreden over.

- **Borsele jongeren zijn vaker lid van een politieke partij**

Bijna één op de tien jongeren is lid van een politieke partij, dit is iets meer dan Zeeland (8%-5%).

Vergeleken met Zeeland waren meer jongeren in Borsele op het moment van het onderzoek voornemens te stemmen op de SGP, de PVV of het CDA. De ChristenUnie was in Borsele minder populair dan in overig Zeeland.

Bijlage 1: Responsverantwoording

Methode

De vragenlijst is zowel via internet als op papier aangeboden in april 2012. In alle gemeenten, behalve Borsele, is een herinneringsbrief verstuurd. De respondenten konden (om invullen aantrekkelijk te maken) een iPad winnen.

Respons

In tabel 1 is de respons (na opschoning van het databestand) per gemeente opgenomen. Borsele heeft het laagste responspercentage, Veere het hoogste.

Tabel 1 Respons per gemeente

	netto verzonden	in bestand	% respons
Borsele	847	173	20,4%
Goes	1080	299	27,7%
Hulst	635	170	26,8%
Kapelle	325	95	29,2%
Middelburg	1713	453	26,4%
Noord-Beveland	172	49	28,5%
Reimerswaal	840	227	27,0%
Schouwen-Duiveland	895	288	32,2%
Sluis	555	162	29,2%
Terneuzen	1469	426	29,0%
Tholen	877	253	28,8%
Veere	613	202	33,0%
Vlissingen	1539	352	22,9%
Zeeland	11560	3149	27,2%

Weging

Vaak is het zo dat hoger opgeleiden eerder geneigd zijn een vragenlijst in te sturen. Er is gekeken of dat voor dit onderzoek ook geldt door te kijken naar de respons onder studerende en niet-studerende, waarbij voor studerende nog onderscheid gemaakt is naar hoog (hbo/wo) en laag (mbo/vo). Uiteraard verschilt deze verdeling naar leeftijd (er zijn immers steeds meer jongeren klaar met hun opleiding naarmate ze ouder worden) en geslacht. Er blijkt inderdaad een ondervertegenwoordiging van niet-studerende en een oververtegenwoordiging van studerende aan een hogere opleiding te zijn.

In dit onderzoek wordt hiervoor gecorrigeerd door te wegen naar woonregio, leeftijd, geslacht en studerende (hoog, laag, niet). Respondente die naar verhouding te weinig voorkomen in het databestand krijgen een zwaarder gewicht (tellen zwaarder mee) dan respondenten die naar verhouding te veel in het bestand zitten. Hierdoor is er een verschil tussen het aantal ongewogen en het aantal gewogen respondenten (zie tabel 2).

Tabel 2 Ongewogen en gewogen respondenten per woongemeente

Woongemeente	ongewogen	gewogen
Borsele	173	155
Goes	299	283
Hulst	170	163
Kapelle	95	86
Middelburg	453	476
Noord-Beveland	49	48
Reimerswaal	227	222
Schouwen-Duiveland	288	286
Sluis	162	156
Terneuzen	426	408
Tholen	253	244
Veere	202	224
Vlissingen	352	373
Zeeland	3149	3123